

2023

bö " " 1 μ Á μ Í ½ · ã · Ä É ½ ã Å ¼ À μ Á 1 Æ ¿ Á
 bö ã μ ¾ ¿ Å ± » 1 0 ® Â À ± Á μ ½ ì Ç » · ã · Â
 bö μ Á 3 ± ã 1 ± 0 ¿ Í Â Å 3 μ 1 ¿ ½ ¿ ¼ 1 0 ¿ Í Â Ç
 bö · À μ Á - À Ä É ã · Ä É ½ μ » » · ½ 1 0 Î ½ '

bö - ± Ç ± Á ®, ' Æ Á ¿ ' - Ä ·

bö œ μ Ä ± Ä Ä Å Ç 1 ± 0 ì Á ì 3 Á ± ¼ ¼ ± " · ¼ ì ã 1 ± Ä " 1 ¿ - 0 · ã · Â, £ Ç ¿ » ® ÿ 1 0 ¿ ½ ¿ ¼ 1 0 î ½ · Ä 1 Ä Á
 bö " 1 ¿ - 0 · ã · Â, ± ½ μ Ä 1 ã Ä ® ¼ 1 ¿ · μ - Ä ¿ » 1 Ä - Æ ¿ Å

<http://hdl.handle.net/11728/12345>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ -
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ:
“ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥΣ
ΧΩΡΟΥΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ”**

Όνομα φοιτήτριας: Ζαχαρή Αφροδίτη

ΑΘΗΝΑ, 2023

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ -ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΥΓΕΙΑΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ:

**“ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ: Η
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ”**

*Διπλωματική Εργασία η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση
εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Δημόσια
Διοίκηση με κατεύθυνση Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας στο
Πανεπιστήμιο Νεάπολις*

Όνομα φοιτήτριας: Ζαχαρή Αφροδίτη

ΑΘΗΝΑ, 2023

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright ©**Ζαχαρή Αφροδίτη, Ιανουάριος 2023**

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους Πανεπιστημίου.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Εγώ η Ζαχαρή Αφροδίτη, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Διερεύνηση Συμπεριφορών Σεξουαλικής Παρνόχλησης στους Εργασιακούς Υγειονομικούς Χώρους: Η Περίπτωση των Ελληνικών Δημόσιων Νοσοκομείων» , αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Η Δηλούσα

Ζαχαρή Αφροδίτη

Όνοματεπώνυμο Φοιτήτριας:

Ζαχαρή Αφροδίτη

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής:

«Διερεύνηση Συμπεριφορών Σεξουαλικής Παρενόχλησης στους Εργασιακούς Υγειονομικούς Χώρους: Η Περίπτωση των Ελληνικών Δημόσιων Νοσοκομείων»

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε 01/09/2022 από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος : Επίκουρος καθηγήτρια

Δρ Σαρίδη Μαρία

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Λέκτορας Δήμητρα Λατσού, Συντονίστρια Κατεύθυνσης Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας του εξ αποστάσεως Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Δημόσια Διοίκηση (DMPA)

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Επίκουρος καθηγήτρια Τόσκα Αικατερίνη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ευχαριστίες.....	σελ.8
Περίληψη.....	σελ.9
Abstract.....	σελ.10
Πρόλογος.....	σελ.11
Εισαγωγή.....	σελ.12

Α' ΜΕΡΟΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

Κεφάλαιο 1^ο : Η Σεξουαλική Παρενόχληση.....	σελ.14
1 Σεξουαλική Παρενόχληση: εννοιολογική προσέγγιση.....	σελ.14
1.1 Ερμηνευτική προσέγγιση του ορισμού.....	σελ.17
1.1.1 Το βιολογικό μοντέλο.....	σελ.17
1.1.2 Το κοινωνικό μοντέλο.....	σελ.18
1.1.3 Το δομικό μοντέλο.....	σελ.19
1.1.4 Η φιλελεύθερη πολιτική.....	σελ.20
1.2 Κατηγορίες και μορφές.....	σελ.20
1.3 Μύθοι σχετικά με την Σεξουαλική Παρενόχληση.....	σελ.21
1.4 Επιπτώσεις σεξουαλικής παρενόχλησης.....	σελ.24
1.5 Νόμοι και σεξουαλική παρενόχληση.....	σελ.25
1.5.1 Ευρωπαϊκή Ένωση.....	σελ.26
1.5.2 Ελλάδα και νομοθετικό πλαίσιο.....	σελ.29
Κεφάλαιο 2^ο : Η σεξουαλική παρενόχληση στους εργασιακούς χώρους.....	σελ.32
2. Προς μια ανθρωπολογική θεώρηση.....	σελ.32
2.1 Σεξουαλική Παρενόχληση στην εργασία.....	σελ.33
2.2 Το οργανωσιακό κλίμα.....	σελ.35
2.3 Οι εργασιακές συνθήκες.....	σελ.35
2.4 Σημαντικά στοιχεία από την βιβλιογραφία.....	σελ.36
2.5 Προσπάθειες εξάλειψης του φαινομένου.....	σελ.38
Κεφάλαιο 3^ο : Η σεξουαλική παρενόχληση στους οργανισμούς υγείας.....	σελ.42
3. Η ύπαρξη του φαινομένου στην υγεία.....	σελ.42
3.1 Στατιστικά στοιχεία.....	σελ.42
3.2 Μελέτη-συστηματική ανασκόπηση του ζητήματος.....	σελ.44

Κεφάλαιο 4^ο : Η σεξουαλική παρενόχληση στον εργασιακό χώρο- βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	σελ.47

Β' ΜΕΡΟΣ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

Κεφάλαιο 5^ο : Η μεθοδολογία και τα στάδια έρευνας.....	σελ.50
5.1 Είδος μελέτης.....	σελ.50
5.2 Σκοπός και στόχοι έρευνας.....	σελ.50
5.3 Ερευνητικά ερωτήματα.....	σελ.51
5.4 Πεδίο μελέτης.....	σελ.52
5.5 Δειγματοληπτική μέθοδος.....	σελ.52
5.6 Ερευνητικό εργαλείο και τεχνικές συλλογής δεδομένων.....	σελ.52
5.7 Ηθικά ζητήματα-Δεοντολογία.....	σελ.54
5.8 Χρονοδιάγραμμα της έρευνας.....	σελ.56
5.9 Ανάλυση δεδομένων.....	σελ.57
Κεφάλαιο 6^ο : Αποτελέσματα της έρευνας.....	σελ.58
6. Αποτελέσματα.....	σελ.58
Κεφάλαιο 7^ο : Συζήτηση αποτελεσμάτων.....	σελ.88
7.1 Συζήτηση.....	σελ.88
7.2 Περιορισμοί μελέτης.....	σελ.95
7.3 Συμπεράσματα-Προτάσεις.....	σελ.96
Βιβλιογραφία:.....	σελ.98
Παραρτήματα:.....	σελ.104

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σε αυτό το σημείο δράττομαι της ευκαιρίας να επισημάνω την βαθιά μου ευγνωμοσύνη πρωτίστως στην επιβλέπουσα καθηγήτρια μου Δρ. Σαρίδη Μαρία για την καθοριστική και αδιάκοπη υποστήριξη, καθοδήγηση και βοήθεια καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της εργασίας αυτής. Αναμφίβολα χωρίς την καίρια συμβολή της δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί σωστά η παρούσα εργασία.

Επιπροσθέτως αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω θερμά όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα. Η σεξουαλική παρενόχληση είναι ένα ευαίσθητο θέμα που προκαλεί συναισθηματική φόρτιση και είμαι ευγνώμων για την εμπιστοσύνη που μου επέδειξαν οι συμμετέχοντες κατά την διεξαγωγή της έρευνας. Γνωρίζω το τεράστιο φόρτο εργασίας που επιβαρύνει τους επαγγελματίες υγείας και εκτιμώ βαθύτατα το γεγονός ότι αφιέρωσαν χρόνο για την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων. Η συμμετοχή τους στην συλλογή των δεδομένων για τις συμπεριφορές και τα περιστατικά παρενόχλησης ήταν απαραίτητη και καθοριστική.

Φυσικά δεν θα μπορούσα να παραλείψω να ευχαριστήσω το Πανεπιστήμιο Neapolis που μου έδωσε την ευκαιρία να πραγματοποιήσω την πρωτοποριακή για τα ελληνικά δεδομένα ερευνητική αυτή μελέτη.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους δικούς μου ανθρώπους(φίλους και οικογένεια) που με υποστήριζαν με όποιο τρόπο μπορούσαν ώστε να επιτύχω σε αυτήν την τόσο σημαντική και απαιτητική προσπάθεια μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σεξουαλική παρενόχληση αποτελεί κοινωνικό φαινόμενο που προσβάλλει την αξιοπρέπεια του ανθρώπου και παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Ιδιαίτερα στους εργασιακούς χώρους η συχνότητα του φαινομένου είναι ανησυχητική. Η σεξουαλική παρενόχληση συνιστούσε και συνεχίζει να συνιστά για πολλούς μία αθέατη κατάσταση, την οποία η κοινωνία αντιμετωπίζει ως ταμπού. Πέρα από το γεγονός όμως ότι αποτελεί ένα ζήτημα ταμπού, υπάρχει και το μεγάλο θέμα της άγνοιας για το ποιες συμπεριφορές χαρακτηρίζονται ως σεξουαλική παρενόχληση. Έτσι προκύπτει η ανάγκη αποσαφήνισης των ορισμών του φαινομένου και των διαφορετικών τύπων ή μορφών σεξουαλικής παρενόχλησης. Παράλληλα παρουσιάζεται το σχετικό νομικό πλαίσιο της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα εργασία έχει σκοπό την διερεύνηση την μελέτη του φαινομένου της σεξουαλικής παρενόχλησης στους εργασιακούς υγειονομικούς χώρους. Η έρευνα αφορά την καταγραφή της συχνότητας της σεξουαλικής παρενόχλησης στα εργασιακά περιβάλλοντα των ελληνικών δημόσιων νοσοκομείων. Συγκεκριμένα διερευνάται η συχνότητα του φαινομένου μεταξύ των επαγγελματιών υγείας και του υγειονομικού προσωπικού γενικότερα στα δημόσια νοσοκομειακά ιδρύματα.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε τρία ελληνικά δημόσια νοσοκομεία στα οποία έγινε διανομή των ερωτηματολογίων. Από τα 470 ερωτηματολόγια που μοιράστηκαν, απαντήθηκαν τα 300. Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι από τα άτομα που συμμετείχαν, περίπου το 50% έχει υποστεί συμπεριφορά σεξουαλικής παρενόχλησης έστω σπάνια, τον τελευταίο χρόνο εργασίας τους στο νοσοκομείο. Τα θύματα είναι στην πλειοψηφία τους γυναίκες νοσηλεύτριες και οι θύτες είναι σε μεγαλύτερο ποσοστό άνδρες γιατροί(σε ποσοστό 63%) . Το 97% δεν ανέφερε την παρενόχληση που δέχθηκε στο Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού κυρίως επειδή θεώρησε ότι δεν θα υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα ή ότι θα κατηγορηθούν για υπερβολική αντίδραση.

Λέξεις κλειδιά: Σεξουαλική παρενόχληση, χώροι εργασίας, τομέας υγείας, ελληνικά δημόσια νοσοκομεία, υγειονομικό προσωπικό

ABSTRACT

Sexual harassment is a social phenomenon that offends human dignity and violates the principle of equal treatment. Especially in workplaces, the frequency of the phenomenon is alarming. Sexual harassment was and continues to be for many people an invisible condition, which society treats as a taboo. Apart from the fact that it is a taboo issue, there is also the big issue of ignorance about which behaviors are classified as sexual harassment. Thus arises the need to clarify the definitions of the phenomenon and the different types or forms of sexual harassment. At the same time, the relevant legal framework of Greece and the European Union is presented.

The purpose of this dissertation is to investigate and study the phenomenon of sexual harassment in occupational health facilities. The research concerns the recording of the frequency of sexual harassment in the working environments of Greek public hospitals. Specifically, the frequency of the phenomenon among health professionals and health staff in general, in public hospital institutions is investigated.

The research was carried out in three Greek public hospitals where the questionnaires were distributed. Of the 470 questionnaires that were distributed, 300 were answered. The answers show that of the people who participated, about 50% have experienced sexual harassment, even rarely, in the last year of their work at the hospital. The victims are mostly female nurses, and the perpetrators are mostly male doctors (63%). 97% did not report their harassment to Human Resources mainly because they thought there would not be a substantial action against the perpetrators or that they would be accused of overreacting.

Keywords: Sexual harassment, workplace, healthcare, Greek public hospitals, health personnel